

Tėvynė

Lithuanian Weekly
Published Every Friday

by the Lithuanian Alliance
of America

ANTANAS SODAITIS
EDITOR

BERTHA PIVARONAS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00
307 West 30th Street
New York, N. Y. 10001
Tel. LAckawanna 4-5529

SLA kuopų pranešimai ir skubūs raštai redakcijai reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio numeriu išeinant.

Keičiant adresą, būtina pranešti senaisi adresu ir nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Ne Visai Taip!

Savaitraštis Vienybė staiga SLA organo Tėvynės reikalais susirūpino... Gruodžio 3 d. No. 40 red. Vytautas Širvydas prašė apie Tėvynės leidimo "nuostolius" ir, žinoma, pridėjo "Gal reikėtų pagalvoti ir Tėvynėi kaip nors išlaidas mažinti."

Galima būtų sakyti dėkui už rupestį, jei ištikrųjų būtų taip, kaip Vienybė galvoja. Tačiau užmiršdama, kad SLA Tėvynę leidžia ne pelno tikslais, o grynai organizacijos ir narių reikalams. Todėl ne tikslu samprotauti, ar laikraštis duoda "pelną" ar "nuostolį." Jo leidimui skiriamos lėšos įeina į organizacijos išlaidų sąrašą. Taip buvo ir yra nuo laikraščio gimimo dienos, t. y. nuo 1909 m. Tik šiandien tos išlaidos pasikeitė, nes ir kainos ne tos, kokios buvo prieš 55 metus.

Tėvynė, kolkas, dar neseraga rupestiu, kaip verčiasi Vienybė ar kiti laikraščiai. Tačiau SLA ne kartą yra Vienybė ir kitus laikraščius parėmęs lėšomis. Pats V. Širvydas tame pačiame rašiny užsimena, kad "Praėjęs SLA seimas iš Tautiškių Centų Fondo paskyrė Vienybei \$2000..." Ne visai taip. Pats seimas, kuris įvyko praėjusią vasarą Wilkes-Barre, Pa., spaudai lėšų nesiskirstė, taigi jų negalėjo paskirti nei Vienybei. Tik daug anksčiau, tuoj po red. J. Tysliavos mirties, 1962 m. kovo mėnesį SLA parėmė Vienybę.

Forest City, Pa.

Lapkričio 7 d. mirė SLA 2 kuopos ilgametė narė ir darbė tį veikėja Marijona Jančaitienė, sulaukusi 90 metų amž. Buvo gimusi Lietuvoje. Į Ameriką atvyko budama jauna. Visą laiką gyveno Forest City. Į SLA 2 kuopą įstojo 1914 m. Jos vyras Vincas mirė prieš 37 metus.

Lapkričio 10 d. velionė buvo palaidota su bažnyt. apeigomis šv. Antano parapijoje. Paliko 3 sūnus, penkias dukteris, gimines ir draugus.

O. Nieniuviėnė, sekr.

Cleveland, Ohio

Išrinkta SLA 11 kuopos valdyba

Paskutiniam šiuo metų SLA 11 kuopos susirinkime, gruodžio 1 d., buvo aptariami svarbesni reikalai ir renkama kuopos valdyba bei kiti pareigūnai atitantiems metams. Naujoji valdyba išrinkta šios sudėties: Vytautas A. Brazulis — pirmininkas, Ona Jokubaitienė — vicepirminė, Stasys Lazdinis — prot. sekret., Marija Misickienė — izdo sekret., Povilas Sukys — izdin. Izdo globėjai: Aleksandras Johansonas, Margareta Jones, M. Trainauskaitė. Doktorais kvotėjais: Julius Abraitis, Danielius Degesys, Alfonsas Martus.

Taip pat išrinkti kuopos atstovai: ALTA, Liet. Salės Bendrovė, Lith. Village Bendrovė, Vities D-ja ir Clevelando Tautybių Parko Liet. Kult. Darželio valdyba.

Aptarus svarbesnius kuopos reikalus, sutarta narių susirinkimus kviešti tik kas antro mėnesį, išskiriant naujų metų du mėnesius: sausio 5 d. susirinkimas skiriamas naujos valdybos pareigų perėmimui ir kuopos izdo 1964 m. apyskaitos priėmimui; Vasario 2 d. susirinkimas skiriamas Tautos šventės — Vas. 16 tradiciniam minėjimui su menine programa bei vaišėm.

Kuopos narių susirinkimai įvyksta Lietuvių Salėje, sutartų mėnesių pirmą antradienį, 7 val. Pagal nutarimą, 14 kp. susirinkimai 1965 m. įvyks šių mėnesių pirmais antradieniais — bal., birž., rugp., spalio ir gruodžio.

Be Tautos šventės — Vas. 16 minėjimo, apie kurį vėliau bus pranešta tikslesnės žinios, taip pat nutarta suruošti ir vieną vasaros išvyką - pobuvį.

V. B.

Worcester, Mass.

Metinis kuopos susirinkimas

Gruodžio 3 d. SLA 57 kuopos susirinkimas buvo įdomus. Sekret. J. Krasinskas pranešė, kad iš Centinio išpardavimo pelnyta daugiau dviejų šimtų dolerių. Tas pranešimas labai gerai nuteikė visus narius.

Susirinkime išmokėtos apdraudos Petro Balčūno žmonai Onai Balčūnienėi ir Kristinos Nedzveckienės sūnui Kazimierui Sarafinui \$600,00.

Pirmin. Vincas Mitrikas su sekret. J. Krasinsku jau užsakė svetainę kitiems metams, lapkričio 21 dienai, toje pačioje vietoje.

Išrinkta valdyba šios sudėties: pirmin. — Vincas Mitrikas, vicepirmin. — Petras Cyvas, sekret. — J. Krasinskas, fin. sekr. — Alena Lendraitienė, izd. izdin. — Jonas Dvareckas; izdo globėjai — Mykolas Zelmaitis ir Ona Šilinskienė, tvarkdarys — Juozas Jankauskas; organizatorius — J. Krasinskas, dr. kvotėjas — Antanas Arantas. Atstovai į Worcesterio Liet. Tarybą — Julija Lendraitienė ir Vincas Mitrikas.

Taigi, valdyba susideda iš senųjų ir naujųjų ateivių ir čia gimusių. Valdyba išrinkta aklaikamais būdu — negali pabėgti.

Po susirinkimo įvyko kalėdinis pobuvis. Dalyvavo 28 nariai. Kiti išbėgę į namus. Kurie pasiliko buvo labai patenkinti pareigimu. Vaišes paruošė Julija ir Alena Lendraitienės ir Ona Šilinskienė.

Metų eigoje apdraudomis ir kitokiais būdais SLA centras išmokėjo mūsų kuopos nariams \$3 590.35. Ligoje pašal-

Švinta

Švinta, švinta mums Kalėdos! Blanksta, nyksta skausmas čia. Ryto saule džiaugsmas kyla. Gloria dangus prabulo.

Sieloj tyliai pasislėpę. Aukso tonai atsiliepa. Ir, išburę himno bangą, Kyla į ausrimą dangų...

Mykolas Vaitkus

M. Putinas

GRUODIS

Kelionė buvo neilga. Jau žengiam paskutinį žingsnį — Ir pabaiga. Pirmyn su nerimu žvelgiu. Sirdy gėla ir maudulys. Į juoda, žvarbią gruodžio naktį. Ir vėl mintis nuklys. Pradžioje žiemos naktis ilga. Gal siautės vėtra ir puga. Gal speiga, alkanas, žiaurus. Atidarys godžius narius.

Taip, ištiesy. Ir dienomis ir naktimis Niuru, tamsu. Ir šaltis spaudžia vis labiau, Ir vėjas rustauja žvarbiau. — Ir aš einu be atvangos Sutikt žiemos, Šaltos, ilgos.

Bet štai baigias gruodis jau, Ir sieloje staiga šviesiau. Tegul sau siuntėja puga, Jau skelbia gruodžio pabaiga: Tau grįžta saule!

Ir aš kartoju: Saulė grįžta! Ir štai krutinėje pajuntu Atkaklį ryžtą: Pro speiga, vėtra ir pugas Į grįžtančią šiandieną saulę Išties rankas!

CHICAGOS JAUNIMAS PASIŽADEJO DALYVAUTI KONTESTE

SLA 21 kuopos narių susirinkimas įvyko organizat. ir fin. sekret. Antano Gintnerio namuose, 3221 W. 61st St., lapkričio 29 d., 12 val. Susirinkimą atidarė dr. A. Vasonis, pasveikindamas narius ir svečius dėkodamas už atsilankymą ir kvietė atkaingi dalyvauti reikalų svarstymo.

Svarstyta SLA 21 kp. įstojimas į 6-tos SLA apskrities sudėtį. Vienbalsiai tam pritarė. Toliau buvo padarytas pranešimas apie 6 SLA apskr. įvykusių valdybos posėdį ir ten priimtus nutarimus. Tuo reikala kalbėjo organizatorius A. Gintneris pranešdamas, kad ateinančiais metais numatyta turėti jaunuolių kontestą, visos apskrities pikniką ir t.t. Mūsų kuopa turi surengti metinę šventę ir talkininkauti kitai kuopai meniniuose rengimuose. Nariai tam pritarė ir pasižadėjo sumanymus paremti darbu ir atsilankymu.

Buvo įteikti apdraudos paliudijimai: Br. Liškui, V. Vasukevičiui ir O. ir A. Vinogradovams. Pirm. dr. A. Vasonis perskaitė sąrašą asmenų, kuriuos jis asmeniai ir telefonu kalbines ir kvietęs įstoti į mūsų SLA 21 kuopą. Keli iš jų pasižadėjo įstoti, o pora atsilankiusių paėmė užpildyti ap-

pomis \$340.18. Viso labo išmokėta \$3 930.53. Laikė metų mirė mūsų 57 kuopos nariai: Jonas Povilaitis, Alena Jonaitienė, Antanas Zulkus, Magdalena Varnagienė, Pranciškus Masiulaitis, Ona Kirvelaitienė, Adolė Dirvelytė Roshel, Kristina Nedzveckienė ir Petras Balčūnas. Lai būn jiems ramu išties Dėdė! Samo žemėlėje.

J. Krasinskas.

Brooklyn, N. Y.

SLA 38 kuopos metinis susirinkimas kviečiamas sausio 7 d., t. y. pirmą ketvirtadienį, 7 val. Piličių klube, 280 Union Ave., Brooklyne. Valdybos nariai padarys praėjusių metų kuopos veikimo apžvalgą ir išduos raportą neseniai įvykusio kuopos susirinkimo. Be to, bus renkama kuopos valdyba. Prašome visus narius gausiai atsilankyti į susirinkimą. Atsiveskite savo pažįstamus, kurie norėtų įstoti į mūsų kuopą. Taip pat malonėkite užsimokėti duokles, kurie to dar nepadarę.

Laukiame visų. Antanas Gintneris

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

DR. PETRAS ZALATORIS
DR. ALBINAS GRIGAITIS

SVEIKATOS DRAUGAI

DR. A. GRIGAITIS

Pabaiga SPINATAI

Spinatai turtingi mineralinėmis druskomis. Ypač gausu turi geležies, turtingi ir vitamais. Spinatai naudingi prieš nervų pakrikimo, prieš nervų įdegimo. Spinatai daug nustoja savo vertingumą, padeda ir prieš mažakraujystę, nes šie salotai turtingi geležimi ir kitomis mineralinėmis druskomis, be to, ramina nervų sistemą.

Spinatai naudingi prieš reumatą, podagros, nes jų druskos mažina kuno ruktumą. Patartina spinatai naudoti prieš inkstų akmenų, jei juos sudaro oxalatinės druskos. Ilgiau vartojant spinatus gerėja kraujo sąstata, grįžta nusilpusio organizmo sveikata, geriau gyja pulnuojančios žaizdos, šalna furunkulus—suvotes. Siuose atvejuose patartina gerti spinatų sunką kasdien iki dviejų stiklinių. Kartais ši sūnka labai gerai padeda liuosuoti vidurius.

ZALIŲ GALVŲ SALOTAI

Šie salotai jau senovės Graikijoje ir Romoje buvo aukštai

vertinami. Salotai gerai sukrantyti, langvai virškinami, taisto apetitą, lengvai liuosuoja vidurius, valo kuną nuo maisto apykaitos liekanų. Jų bazinės mineralinės druskos mažina kuno rugštingumą, todėl tinka prieš reumatą, podagros, cukrinės ligos, prieš sklerozę, prieš odos ligų, padeda ir prieš mažakraujystę, nes šie salotai turtingi geležimi ir kitomis mineralinėmis druskomis, be to, ramina nervų sistemą.

Šie salotai turi be įvairių vitaminų ir vit. E. kurs tvarkingo lytinių liaukų veiklą.

BULVĖS

Bulvės iš Amerikos Europon buvo atvežtos 1580 metais ir tapo plačiai vartojamos, kaip duona daržovės. Prancūzai su nepastikėjimu sutiko bulves. Tuomet prancūzų ministeris įsakė apie Prancūzų laukus apodinti bulvėmis. Bulvėmis nokstant, bulvių laukus apstatė gausia sargyba, bet sargybiniams įsakė nematyti vagiant bulves. Žmonės, pamatę stropiai saugo-

jant šiuos žemės obuolius (taip prancūzai vadina bulves), pamatė, jog tai vertingas augalas, pradėjo naktimis vogti bulves ir bandyti virti ir ragauti.

Virtos ir keptos bulvės žmonėms labai patiko ir, žinoma, prisivogė sėklai, kurias kitais metais pasodino savo daržuose. Taip prancūzai buvo pripažinti prieš naujų maistingų daržovių — bulvių. Bulvės yra labai vertingas ir pigus maisto produktas.

Bulvės turtingos angliavandeniais (krakmolu), mažai vertingas baltymais. Turi vitaminų B ir C bei mineralinių druskų, ypač daug kalio, mažai natro, todėl žmonės mėgsta bulves pasudyti valgoma druska.

Bulvių mineralinės druskos mažina kraujo ruktumą, todėl pravartu jas vartoti prieš podagros, prieš reumatą, prieš odos ligų, prieš rėmens (mažina skrandžio ruktumą). Bulvių pagaminimo būdas turi didelę reikšmę. Geriau vartoti su lupynomis — šutintas, arba keptas, tik valgant aplupti.

Prie nutukimo bulvių kiekį mažinti, nes jų angliavandeniai kune virsta riebalais.

Chicago, Illinois

Kuopa atšventė Kalėdas

SLA 322 kuopa, kurią įsteigė ir iki šiol pirmininkauja dr. S. Biežis, jau atšventė savo tradicinę Kalėdų šventę, plotkelių laužymu.

Susirinkimas įvyko gruodžio 4 d., Dariaus Girėno salėje. Jį atidarė ir tvarkė dr. S. Biežis. Protokolą perskaitė J. Kalvaitis. Nauja valdyba 1965 m. palikta ta pati, nes ji gerai dirbo. Dabar valdybą sudaro: pirm. — dr. S. Biežis, vicepirmin. — A. Kalvaitis, sekret. — J. Kalvaitis, fin. rašt. — A. Tveras, šeimininkė — St. Juodikienė.

Susirinkime dalyvavo apie 40 narių.

Toliau buvo susėsta prieš svečiams parengtų vaišių stalų. Prie maisto paruošimo daug pasidaravo šeimininkės St. Juodikienės, O. Biežienės ir visos kitos viešnios bei svečiai.

Pirmin. dr. St. Biežis pasveikino su Kalėdų šventėmis ir perdavė programą tvarkyti A. Kalvačiui. Jis paskambino pianu ir A. Kalvaitytė-Velbasienė sugiedojo "Gul šiandieną." Akt. S. Adomaitienė paskaitė eilėraščių gautą iš Sibiro, o dr. V. Tauras paskaitė savo atsiminimus apie Kučių vakarą Lietuvoje. Vokietijoje bomboms sprogtant ir pirmąjį DP stovykloje tremtyje. Vėliau dr. St. Biežis visiems apnešiojo laužymui plotkelę, linkėjo sveikatos ir laimės.

Kuopa turi paprotį apsieiti mažomis dovanėlėmis. Jas visi atsinešė. Traukimu daugumoje gavo svetimas dovanas. Tuo visi buvo patenkinti. Nuoširdžiai pasikalbėta, pasidalinta mintimis ir labai gražiai pabendrauta tikrai lietuviškoje šeimijoje. Tą dieną lauke siautė sniego ir šalčio pūgos. Tikras Kalėdų oras. Džiaugiamės nepatingėje atsilankyti.

Antanas Gintneris

TEISINĖS PAGALBOS DRAUGIJOS

Daugeliui mūsų vienu ar kitu mūsų gyvenimo metu reikia teisininko pagalbos. Mums reikia sutarčiai surašyti ar padėti išspręsti kokį kvirovę, ar už mus kalbėti teisme. Mums gal reikės jo patirties ir išsilavinimo tam, kad sužinoti, kokias turime legalias teises ir ant kiek rimta yra mūsų problema.

Ne kiekvienas tačiau gali turėti pakankamai pinigų advokato išlaidoms padengti tuo metu, kai jam daugiausia reikia teisinio patarimo ir teisinės pagalbos. Šio fakto švietimui patys teisės profesijos nariai pradėjo prieš maždaug 50 metų organizuoti tarnybas, suteikiančias teisinę pagalbą tiems, kurie atsidūrė bėdoje ir neturi pinigų atsilpyginti teisininkui.

Šiandien yra daugiau negu 100 teisinės pagalbos draugijų, esančių JAV miestuose ir ukinėse vietose. Tai biznis, kuriame pinigais nėra operuojama, nes klientai nemoka už patarnavimus.

Šios draugijos yra sujungtos į tautinę organizaciją su savo bustine Chicagoje. Jos nėra vienodos savo klientūros ar specifinės pagalbos atžvilgiu. Jos visos tačiau turi bendrą, kad yra išlaikomos vien tik iš fondų, į kuriuos aukoja publika.

Paskiros teisinės pagalbos draugijos ar įstaigos turi apmokamus darbuotojus, papras tai keletą raštinių darbininkų ir direktorių. Teisinės tarnybos turi gana didelę grupę teisininkų, kurie savanoriškai paskiria dalį savo laiko teisei pagalbai ir kurie negauna už tai jokio atlyginimo.

Kiekvienas teisininkas atvyksta į teisinės pagalbos draugijos įstaigą specifiniam laikotarpiui savaitės bėgyje ir diskutuoja su jam paskirtais klientais jų problemas ir reikiamybes. Daugelis šių problemų yra išsprendžiamos pa-

čioje įstaigoje be jokios teisinės akcijos.

Tačiau yra atveji, kurie negali būti išsprendžiami įstaigoje ir turi būti perduodami teismų teisei akcijai. Tokiais atvejais teisinės pagalbos draugijos advokatas patarnaus kaip kliento advokatas ir gins jį teisme pagal visas savo išgales ir žinias, lygiai taip, kaip ir gindamas privatu klientą, pilnai jam atsilpyginus.

Vyrai ir moterys, ateinančieji į teisinės pagalbos draugiją, yra į ten siunčiami teismų, ligoninių, socialinės labdaros agenturų ir paskirų teisininkų bei gydytojų. Asmuo, reikalingas draugijos pagalbos, gali turėti gerą uždarbį, bet turėdamas išlaikyti didelę šeimą, neturi pakankamai pinigų atsilpyginti savo advokatu. Be to, jis gal but serga ir negali dirbti.

Tokiu būdu teisinės pagalbos draugijos eina pagal lankstų standartą, spręsdamos asmens priimtinumą, ateinančioji ješkoti teisinės pagalbos. Nereikia ir sakyti, kad šios draugijos padeda visokių rasių, tikybių ir tautinių kilmų žmonėms.

Obuolys nuo obels netoli krinta.

Gerai norais ir pragaras grįstas.

Kuopų Susirinkimai

BROOKLYN, N. Y.
SLA 38 kuopos susirinkimas kviečiamas sausio 7 d., 7 val. Piličių klube, 280 Union Avenue, Brooklyne.

BINGHAMTON, N. Y.
SLA 50 kp. susirinkimas šaukiamas sausio 5 d., 7 val., S. Norbonto name, Glenwood ir Belknap kampas.

CLEVELAND, OHIO
SLA 136 kuopos susirinkimas kviečiamas gruodžio 20 d., 12:30 val. Lietuvių salėje.

PR. NARVYDAS

PAŠNEKESYS APIE KALĖDAS

Mudu su Juozu Stelmoku dažnai pasikalbėdavom įvairiais klausimais. Taip ir ši kartą besikalbant labai greitai laikas prabėgo. Papasakojau jam iš savo jaunystės laikų apie kalėdinius papročius. Taip jis ir sako:

— Žinai, Pranaš, kaip pastebiu tai visoje Lietuvoje kalėdų papročiai yra beveik panašūs. Aš pamenu, kai buvau dar piemuo, musų tėvas buvo labai pamaldus. Tai Kalė-

das ypatingai švėsdavo. Jau Kučių dieną turėjom prirengti pašarą gyvuliams. Aš rupinaus karvėmis ir avelėmis. Budavo, pasidarydavau kratiu, kad užtektų Kalėdų dienom.

— O kas kratyns? — klausiu Juozo.

Nagi, tai maišyti šiaudai su šienu. Tiek gyvulių, tai šieno vieno neužtektų per žiemą. Kalėdų ypač pirmą dieną buvo užginta medelį perlauzti

kurui. Samdinė mergina prisinešdavo sukaptų žagary ir malkų. Įkurti krosnelę turėdavo prisilažiusi smulkučių šakučių, kad per Kalėdas nereiktų jų laužyti. Iš šulinio vandens gyvuliams turėdavome tvartuose prisipylę kubilus, kad tik nereiktų per šventes šulinio svirtį girgždinti. Visą ruošą apėjus, vakare valgydavom Kučių vakariene.

Prieš Kalėdas dieną budavo didelis pasninkas. Tėvas iki vakarienei visą dieną nei valgydavo, nei gerdavo. Šeimai sauso valgio neužgynė.

Susėdus apink stalą, užtiesią baltą staltiesę, po kuria buvo paklota šieno sauja, tėvas sukabėdavo maldą ir apdalindavo visiems plotkelių. Jis atlaūzdavo po truputį plot kelės ir duodavo kiekvienam. Stalas budavo apkrautas įvairiais patiekalais — tik be mėsos ir pieno.

— Broleli, nagi tas avizinis kisielius! Valgyčiau ir šiandien, jei kas tokį pagamintų. Ypač užsibarstant su cukrum!

Cia mano Juozas skaniai nurijo seilę, lyg būtų pati kisielių paragavęs.

— Na, o ko daugiau patiekdavo, — klausiu.

— Budavo, barščių su grybais, agonų pienu užbaltintų. Taip pat spanguolių ar bruknių uogienės, saldžių pyragaičių ir tešloje keptų silkių su aliejum.

Juozas vėl skaniai nurijo. Nekartą girdėdavau, kai senieji pasakodavo apie Kalėdų naktį, kai gyvuliai tarp savęs kalbėdavosi ir kaip per patį

vidurnaktį šuliniuose vanduo pavirsdavęs į vyną. Vyno niekuomet nebuvau ragavęs, taigi, mano manymu, turėjo būti ypatingai skanus. Svajodavau, kai paaugsiu, bandydamas savo laimę, bandysiu užtikti tą vyną šulinyje kuria nors Kalėdų naktį.

Toliau Juozas pasakoja:

— Mano tėvo tvartai — pas mus kutėmis vadinami — buvo drėbtiniai iš molio ir gana erdvy. Po kučių vakarienės motinai pasisakiau einą į karvidę gulti. Buvau storai šiaudų pakratęs, o vienam kampe pasidariau iš kulių sau guolį. Motinai apie tai nesakiau, bet galvojau gal pataikysiu, kada gyvuliai tą vidurnakčio metą kalbasi. Norėjau išgirsti, ką sakys mūsų žanlmargė, kurią paprastai vadinavom "narune". O ji ypač man daug skriaudos buvo padariusi. Kaimo bandą ganant prie krumų Narunė slaptai nudumdavo į kaimyno avizars ar miežius ir tuo būdu piemuo turėdavo nukentėti. Pasiėdavom jos pagerklėn barškalus, kad girdėtume, kur ji eina. Bet toji piktybė išmoko taip su galva tą barškala prispausti, kad nebarškėtų, ir ji nuedavo į miežius. Buvo gavusi nemažai botagų. Taigi ir norėjau patirti, ką ji tuo metu kalbės.

Atsigulęs laikausi, kad neužmigčiau. O vidurnaktis jau čia pat. Nežinau, kas atsitiko, tik girdžiu motiną:

— Juozuk, Juozuk, kelkis, reikės važiuoti į bažnyčią bernelių mišioms.

Taip ir neišgirdau gyvulių pasikalbėjimo.

Kitą metą bandžiau iš šulinio vandens gauti. Buvau jau paugėjęs, galėdavau svirtį su kibiru nuleisti šulinin. Naktis tokia žvaigždėta, o tas šaltis, broleli, tiek švilina!... Tačiau nepasau, juk norisi "vyno" paragauti.

— Na, ar pavyko? — klausiu jo.

— Et, kur tau! Tėvas išgirdo svirtį girgždant ir iššėjęs subarė, sakdamas:

— Ar iš proto eini? Jau Kalėdų rytas, o tu svirtį girgždini. Tai nusidėjimas!...

Kalėdų pietūs, tai, broleli, buvo nepaprasti. Prikepta pyragų, privirta riebių kopūstų, iškepta žąsis, kumpis, dešros, ir kur tu, vyruti, viską išpasakosi.

Cia Juozas tikrai burnoj padėjo tuos skanėstus. — skaniai seilę nurijo. Jis pasakoja toliau:

— Per Kalėdas padarydavo naminio alaus, o jo tiek, kiek tik nori! Per Kalėdas baigdavosi samdinių metai. Prie šių valgių ir gėrimų buvo deramasi kitiems metams. Kai jau sulgydavo, tai duodavo keletą rublių "ant rankos"... Tai buvo savos rušies "kontraktas."

Samdinių metų pradžia budavo nuo Trijų Karalių. Iki to laiko samdiniai buvo laisvi svečiuotis ar šiaip ką nors daryti.

PABALTJO VOKIEČIŲ PERKĖLIMO SUKAKTIS

Vak. Vokietijoje gyvenę vokiečiai, buvę Pabaltijo kraštų gyventojai, lapkr. mėn. paminėjo 25-sias vokiečių perkėlimo iš Pabaltijo metines. 1939

—: DAINORELIS :—

PASEJAU KANAPE

Pasėjau kanapę
Ant marių krantelio,
Ei vija kanapija,
Ant marių krantelio!

Užaugo kanapė
Ant marių krantelio,
Ei vija kanapija,
Ant marių krantelio!

Nuroviau kanapę
Ant marių krantelio,
Ei vija kanapija,
Ant marių krantelio!

Surisiau kanapę
Ant marių krantelio,
Ei vija kanapija,
Ant marių krantelio!

Sukroviau kanapę
Ant marių krantelio,
Ei vija kanapija,
Ant marių krantelio!

(Dar toliau dainuojama):

Parvežiau kanapę
Padžioviau kanapę
Išmyniau kanapę
Pardaviau kanapę
Nupirkau žirgelį
Pasėriau žirgelį
Pagirdžiau žirgelį
Balnojau žirgelį

PABALTIEČIAI SOCIALDEMOKRATŲ KONGRESE

Lapkr. 23-27 d. Vak. Vokietijoje, Karlsruchės mieste, vyko 16-sis vokiečių socialdemokratų partijos suvažiavimas. Kvietinių svečių tarpe dalyvavo ir pabaltiečiai: J. Mikhelson (estas) ir J. Glemža (lietuvis). (E)

KRISTIJONAS DONELAITIS

KRISTIJONAS DONELAITIS

LIETUVIŲ GROŽINĖS LITERATūros PRADININKAS

(Paskaita, skaityta SLA 53 seime, Wilkes-Barre, Pa., 1964 m. liepos 6 d., minint K. Donelaičio 250 m. gimimo sukaktį)

Šįmet sukako lygiai 250 metų nuo mūsų didžiojo poeto, lietuvių literatūros klasiko Kristijono Donelaičio gimimo. Dėl jo didelis reikmės lietuvių kultūrai, ir šie metai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės paskelbti Kristijono Donelaičio metais. Šiais metais Donelaitis pagerbiamas kaip lietuvių grožinės literatūros pradininkas, sukūręs amžiams išliekimos reikmės poemą "Metai" padėjęs pagrindą tolimesnei lietuvių literatūros raidai ir kaip pirmas lietuvis įėjęs į pasaulinės literatūros kūrėjų šeimą.

Jo veikalas yra išverstas į keičioliką kalbų. Todėl ir susivienijimas Lietuvių Amerikoje, budamas ne tik tiktai fraternalinė apdraudos, bet nuo pat savo veiklos pradžios drauge ir kultūrinė organizacija, savo atidaromąjį seimo posėdį skiria didžiajam Lietuvos sunui paminėti ir pagerbti.

Donelaičio gyvenimo bruožai

Žinios apie Donelaičio gyvenimą yra labai kuklios. Jis gimė 1714 m. sausio 1 d. laisvųjų ukininkų šeimoje. Mažąją Lietuvoje, jau dabar išnykusiam Lazdynėlių kaime, netoli Gumbinės, apie 30 kilometrų į vakarus nuo Didžiosios Lietuvos sienos. Donelaitis augino keturis sunus ir tris dukteris. Sešerių metų

budamas Kristijonas neteko tėvo. Motinai su gausiu vaikų būriu nebuvo lengva verstis, bet ji vis dėlto savo jauniausia sunų 1732 metais atidavė mokyti į Karaliaučiaus vidurinę mokyklą.

Karaliaučiuje gyveno ir jo vyriausiasis brolis Fridrichas, kuris buvo išmokęs auksakalbio amato, be to, buvo žinomas ir kaip muzikos bei fizikos instrumentų dirbėjas. Galimas daiktas, kad pas savo brolių ir pats bus pramokęs to amato, nes yra išlikę žinių, kad vėliau Donelaitis, gyvendamas Tolminkiemyje, tekino stiklus, dirbo termometrus ir barometrus, fortepijonus ir pianinus.

Karaliaučiaus vidurinė mokykla, kur mokslas buvo einamas lotyniškai, Donelaitis gerai išmoko lotynų kalbą, taip pat pramokė graikų, hebrajų ir prancūzų kalbų. Ten pat lavino iškalbą, atseit, kalbėjimo meną ir studijavo senovės graikų bei lotynų literatūrą. Atkakliu ryžtu, kad ir patirdamas nemažą vargą (kartais jam tekdavo eidamas dvidešimt antruosius metus, baigė vidurinę mokyklą ir 1736 m. rugsėjo 27 d. įstojo Karaliaučiaus universitetą, kur studijoms pasirinko teologiją.

Cia jis buvo priimtas į bendrabutį, į kurį patekdavo gausiai studentai. Tame bend-

rabutyje nemokamai ir maitinosi. Be to, Donelaitis lankė prie Karaliaučiaus universiteto veikusių lietuvių kalbos seminarą, kur studentai teologai, besiruošią vėliau dirbti lietuviškoje Mažosios Lietuvos parapijose, dar gilindavo savo lietuvių kalbos žinias.

Universitete Donelaitis be savo tiesioginių teologijos studijų, turėjo progos daug plačiau susipažinti su jo mėgiama senovės graikų ir lotynų literatūra, o savo profesorių tarpe turėjo ir tokių, kurie dirbo ir lietuvių raštijos srityje. Karaliaučiuje Donelaitis susipažino ir su muzikos pagrindais, nes muzika universitete buvo privalomas dalykas, o pačiame mieste muzikinis gyvenimas tuo metu buvo gyvas. Todėl Donelaitis ir vėliau kurį laiką buvo muzikos ir dainavimo mokytoju mokykloje, pats mėgo skambinti fortepijonu ir buvo sukomponavęs keletą muzikos dalykėlių.

Baigęs universitetą, Donelaitis 1740 metų vasarą buvo paskirtas Stalupėnų pradžios mokyklos muzikos mokytoju ir choro vedėju, o po poros metų tapo ir mokyklos vedėju. Manoma, kad Stalupėnuose Donelaitis bus pradėjęs rašyti pasakėčias, kurios anais laikais buvo labai mėgiamos ir naudojamos mokyklose.

Gavęs pasiūlymą užimti Tolminkiemio evangelikų - liuteronų parapijos klebono vietą, 1743 m. spalio mėn. Karaliaučiuje išlaikė nustatytus egzaminus, įšventintas kunigo ir lapkr. 24 d. pradėjo eiti klebono pareigas. Kitais metais vedė kunigo J. P. Essele nosį Oną Reginą Orlenfantaitę. Vaikų neturėjo. Tolminkiemyje Donelaitis gyveno iki pat mirties, tai yra iki 1780 m. vasario 18 d.

Beklebonaudamas Donelaitis labai susigyveno su savosiomis, atviras, aukšto inte-

parapiečiais, ypač lietuviams, gerai pažino jų vargus ir rūpesčius. Tolminkiemio parapija, anksčiau buvusi grynai lietuviška, Donelaičio laikais jau buvo mišri, nes per didįjį marą, siautusį Maž. Lietuvoje 1709-1711 metais, išmirė apie pusė lietuvių. Į anksčiau lietuvių gyventas vietas vokiečių valdžia prigabeno kolonistus iš vakarų ir pietų Vokietijos, Salzburgo ir net Šveicarijos. Tat Donelaičiui teko apitarnauti tiek lietuviams, tiek ir naujuosius ateivius.

Donelaitis pasižymėjo gera iškalba, pamokslus sakydavo iš ryto vokiškai, o po pietų — lietuviškai. Ypač jo lietuviški pamokslai, kaip rašo vienas Tolminkiemio parapijos vizitatorius, pasižymėdavo "labai dideliu meistriskumu." Spėjama, kad jis savo lietuviškiems pamokslams panaudodavo ištraukas iš savo raštų.

Donelaitis, kaip liudija jo bendraamžiai buvo rupestingas savo parapijos tvarkytojas: jis savo lėšomis pastatydino našlėms prieglaudą, atstatė sudėgusią mokyklą, parapijei ir valdžios lėšomis pastatė naują murinę bažnyčią ir pavyzdinai tvarkė maždaug 40 hektarų ukį. Tačiau ukio darbai jam buvo sunki našta. Todėl savo užrašuose Donelaitis skundėsi:

"Ak jūs miestų kunigai, kurie su žemės ukiu neprivalote kamuotis, kokie jūs esate laimingi!"

Darbštusius Donelaitis be daugelio darbų, susijusių su savo tiesioginėmis kunigo pareigomis, rupestingai augino paties sodintą sodą, mėgo įvairius technikos darbus, rašė ir poezijos kūrinius, kurių ištraukas skaitydavo savo artimiesiems.

Kaip žmogus, Donelaitis buvo nepaprastai darbštus, stiprios valios, dorovingas, teistis labai susigyveno su savosiomis, atviras, aukšto inte-

Morkus

IŠ PO MANO BALANOS

1913 metais dr. Jonas Basanavičius ir Martynas Yčas lanko Amerikos brolius lietuvius, kad pabrėžs ir nušviečs jiems tėvynės kasdienius reikalus. Kitų vietovių eilėje, ir į Wanamie, Pa. užkliaua, kur tuomet klebonavo kun. Struckus. Gana sekmingai vakaro programą atlikus, ramiai išsimiegojus, ryte pusryčiaut susėdus, Yčas lietuviškai dešarą vanao net ucas rasoja. Basanavičius?.. Tik dairo, si, mažai ką ragaua, — net ir užklaustas, nenorėdamas atsako. Matydamas, kad savo elgesiu šiaipjau smagią nuotaiką trukdo, galutinai prabyla:

— Ar žinot ką? Kaip matau, tai man teks gal Amerikę gyvenimo gija sumegsti... Mažai miegojau, krutinė nerimsta, gerklė skauda, balsas užkimes, ausys apkurte, nosis? — kai užkerėta. Vakar aplankiau dr. Slupą, Maniaua, pas jį pailsėsiu, juo ir rankias gerklė ir nosį išplausiu, ir, gal ligai už akių užbėgsiu. Kur tau! Matyt, jis mano rušies ligomis neužiūma. Išėjau apsiuylęs.

— Jei taip, kun. Struckus sako, tai gal apsiuotum pas mano daktarą? Dr. Buckman, Wilkes-Barre, Pa., yra nevien tik galvos ligų žinovas, bet ir apylinkės daktarų vienybės pirmininkas. Geresnio mūsų kolonijoj nėra.

— Dėlko ne. Galima užėiti. Ant pirmos pažinties, klausau, dr. Basanavičius kalbina dr. Buckmaną vokiečių kalba. Dr. Buckman, matyt, šiek tiek

lektu, sąmojingas, karšto temperamento.

Bus daugiau

Morkus

gal vokiečių kalbą ir suprantą, tai vienok atsakinėja ne žodynu, o tik mina ir rankomis. O apžiūrėjęs dr. Basanavičių, sako:

—Kolkas tamsta dar neligotatas, bet jei mūsų klonyje ilgiau užsiliksi, kasžin, o gal ir rimčiau sunegalėsi. Išvažiok į kalnus, o ten kaip mairai ligą paliksi. Musų klozino oras tamstai pertirtas.

Važiuojam į kalnus. Ribuojam iki pat Kocono kalnų kraigui. Privažiuojam Bear Creek tvenkinį. Tai, jau net pora tukstančių pėdų virš lygumos! Apsistojam. Dr. Basanavičius išlipa, apsidairo, išsitiesia, rankomis suploja, nusikvatoja ir galutinai bulgarų kalba liaudies dainelę užtraukia ir sako:

— Ar žinot ka? Taip, kaip dr. Buckmanas sakė: rodos, kas mano galvoje langą pravėrė ir mano visas ligas lauk išspyrė! Krutinė atslugo, gerklė atsileido, balsas išblavė, nosis veikia, sveikas, kaip ridikas!

Pocono kalnuose apsidairę, jų tyru oru sveikatą atgaivinę, kopiam atgal karukan ir kalbėdami ir dainuodami ribuojam pakalnėn. Jau veik ir lyguma. Kelias išsitiesia, Wilkes-Barre miestas iškyla. Keilionė pavyko... Tik! jaučiu ratų stabdžiai negniaužia, iš po apačios dumai valioja, reiškia, rumbės įkaito ir jau svyla. Tai kas dabar?... Susilaikyti nėra kuo. Išsisukt nėra kur. Daktaras dainuoja: Gi man plaukai ant galvos šiaušiai, tiesiog mirčiai arba nelaimė! akį žiurint.

Pirm mus važiuoja, matyt, ukininkas. Arklys, kai muras, ratai vos kliba. Rodos, ir jis keliauja miestan pasipirkti. Geresnės išsilties nematyda-

mas, tam fermeriui tiesiog į vežimo pučką užt!... Arklys, rodos, tik to ir laukias, apsištoja ir mūsų mažą Studebekeruką sulauko. Mudu vos nuo sėdynės nuslystam. Ukininkas po ratais atsikliaua.

Daktaras, nežinia, kas pasidarė, žado netenka. Gi aš surikau! Daktare! gelbėk tą žmogelį! Jei dar gyvas, nuvešim į artimą ligoninę, o aš gesinsiu ugnį iš po mūsų ratų! Aš smilčių riešukučiomis apgesinu ugnį, o daktaras apžiurinėja sužeistąjį. Atkelia nuo žemės, liepia žengti, — žengia. Apžiuri visą nuo galvos iki pado. Kojos, rankos, galva, veidas, akys, burna — niekur nei mažiausio šašo. Sveikas!

Supuolam visi trys, fermerio sėdyne, nusijuosę diržais, atgal prie ratų priraišiojam. Lentas, ratus akmenimis ištaisom ir primušm. Tai ko daugiau! Daktaras sako: tai ištikrųjų malonus žmogutis. Kaip nebuk, bet visgi su juo reiktų kaip nors atsiskaityti. Užklaustas, žiuri į daktaro barzdą, į kunigo rubą, ir galutinai išskėles rankas į viršų, sako:

— Arklys sveikas, vežimas dar ribuoja, plėškės dar laikosi. Jeigi arklys, jūs ir aš dar netik kad gyvi ir sveiki, bet ir linkami, tai, mano manymu, dar brangėnio atlyginimo veltu lauktai ar jieškotai. Užtenka!

Tai vienok daktaras įspaudė geram kaimynui porą dolerukų, nudienos apyvarta, tai išėitų apie dešimt dolerukų. Ir mes pasileidom pirmiau į miestą, kur laukė mus Yčas ir kiti lietuviai su tos dienos ir vakaro programa, o fermerys nuklibino paskui mus, kol galutinai pranyko šioj pusėj sienos mirties ar nelaimės.

Nėr to blogo, kad neišeitų ant gero. Iš po tamsios nakties, skaisčius rytas nusilypsoja.

TEVYNĖ

KAS GIRDET PAS MUS IR KITUR

**LIETUVYBEI ISLAIKYTI
PRAŠYKIM DAUGIAU JAU-
NIMO I SUSIVIENIJIMĄ
LIETUVIŲ AMERIKOJE.**

SLA SEKRETORE TRUMPOSE ATOSTOGOSE

SLA sekr. B. Pivaronienė, pasinaudodama švenčių laikotarpiu, gruodžio 17 d. iš New Yorko išvyko trumpom atostogom į Floridą. Numato grįžti sausio pradžioje. Floridoje aplankys savo dukros šeimą. Taip pat susitiks su kitais savo artimaisiais, SLA veikėjais ir bandys patyrinėti poilsio namų įsigijimo galimybes. Praėjusis seimas pavedė Pild. Tarybai tirti poilsio namų įsigijimą Floridoje.

PRASIDEDA ŽIEMA

Gruodžio 21 d. prasideda žiemos metas. Toji diena yra trumpiausia, bet nuo tada ji pradės ilgėti ir kovo 20 d. susilygins su naktimi.

Anot K. Donelaičio, artinas žiemos rūpesčiai. Šaltis ir sniegas visiems sudaro naujus sunkumus ir buna įvairių nelaimių bei ligų priežastimi. Kas gali, tai lyg paukščiai, danginasi į pietus, kur daugiau saulės ir mažiau jaucia žiema. Tačiau ir žiema turi savo grožį ir malonumus. Ypač jaunimas gėrisi baltais laukais, miškais ir mėgina slidžių, pačiuų ir rogių sportą.

SVEIKINA "TEVYNĖS" SKAITYTOJUS

Domininkas Klinga, žinomas visuomenininkas, kelioms savaitėms iš Brooklyno išvyko atostogauti į Floridą. Savo pažįstamiems ir Tėvynės skaitytojams D. Klinga iš Virgin Island siūnia sveikinimus ir nuosirdžius linkėjimus ateinančių švenčių proga. Iš atostogų numato grįžti apie sausio 20 d., kuomet jau prasideda taksų blankų pildymas. D. Klinga šiam reikalui daugeliui patarnauja. Jis turi savo ofisą — 337 Union Ave., Brooklyn, N. Y. 11211. Tel. EV 4-1232.

EDUARDO IR STASIO PALUBINSKŲ DEMESIUI

Prieš kurį laiką Connecticut valstijoje mirusi Petronė Bogan buvo užrašiusi savo stamboką turtą Onos Palubinskiene, Ievos Kundreskienės ir Antano Lazausko vaikams. Turimomis žiniomis, Ona Palubinskiene mirė 1924 metais, o jos du sūnūs, Eduardas ir Stasys Palubinski, gyvena Amerikoje. Juodu turi teisę į stamboką palikimą.

Jieškomieji arba apie juos žinantieji, malonėkit skubiai rašyti Lietuvos Generaliniam Konsulatui New Yorke:

CONSULATE GENERAL
OF LITHUANIA
41 W. 82-nd Street,
New York, N. Y. 10024

MAIL EARLY WITH CHRISTMAS STAMPS

USE
ZIP
CODE

USE CHRISTMAS SEALS

FIGHT TUBERCULOSIS
and Other Respiratory Diseases

TARĖSI ATEINANČIO VAJAUS REIKALAIS

Praėjusį savaitgalį New Yorke dvi dienas tęsėsi SLA štabo pasitarimai, vadovaujant prez. P. P. Dargiui. Pradžioje sekr. B. Pivaronienė padarė išsamų pranešimą apie atliktus darbus. Tolimesnėje eigoje pasitarimų buvo paliesiti busimo vajuos reikalai, aptarti paruošiamieji darbai, reikalinga literatura ir sudarymas platesnio tinklo vajuos organizatorių.

Paaikškėjo, kad ateinančiam vajuje bus daugiau literatu-

ros anglų kalba. Reikalingi lapeliai jau yra paruošti ir atiduoti spausdinti. Kaikuriuose pasitarimų posėdžiuose dalyvavo patyręs centrinis organizatorius M. Klimas.

Budamas New Yorke prez. P. P. Dargis susitiko ir pasimatė su keliais žinomais veikėjais amerikiečiais ir lietuviais. Į Pittsburgą išvyko sekmadienį. Grįžti P. P. Dargiui teko traukiniu, nes esant tirštam rukai lėktuvai ne skrido.

JUKUS POBUVIS SLA CENTRE

Artėjant šventėms SLA centro patalpose įvyko Susivienijimo tarnautojų tradicinis Kalėdų pobuvis, kurį suruošė sekretorė B. Pivaronienė.

Gruodžio 11 d. popietį tarnautojai buvo pakviesti prie gražių vaišių stalo. Sekret. B. Pivaronienė, pradėdama pobuvį, nuosirdžiu žodžiu pasveikino susirinkusius ir artėjančių švenčių proga visiems palinkėjo geriausios sėkmės gyvenime ir darbe.

Į pobuvį atvyko ir SLA prezidentas P. P. Dargis, kuris tuo metu kaip tik lankėsi centre organizaciniais reikalais. Jis tarė tarnautojams nuosirdų žodį, išskeldamas gražaus tarpusavio bendradarbiavimo reikšmę ir primindamas, kad geri dirbančiųjų santykiai gali daug prisidėti prie

dar sklandesnio darbo.

Toliau pakviesti kalbėjo: svečiai, pasižymėję savo veikla centriniai organizatoriai, Mikas Klimas ir Jonas Aymanas, išdo globėja E. Mikužiuotė ir adv. S. Bredes, Tėvynės redaktorius A. Sodaitis, kun. P. Dags, G. Anusienė, A. Sperauskas, Nellie Peters ir k.

Besivaikinant praleista pora jaukių valandų, pasidalinta mintimis.

Susirinkusieji palinkėjo B. Pivaronienei geriausios sėkmės ilgesnėje kelionėje, kurią numato atlikti švenčių laikotarpiu. Žinoma, nepamiršta pakalbėti ir SLA reikalais, ypač, jog atsilankius prez. P. P. Dargiui, buvo labai gera proga su juo kiekvienam patykiti.

TRUKUMAI VEDA PRIE SUKČIAVIMŲ

Praėjusią vasarą buvo rašyta apie sukčiavimus Kauno mėsos kombinatė. Buvo nutatyta, kad per įvairias machinacijas buvo nuslėpta daugiau kaip 50 tonų neapskaitytos mėsos produkcijos. Iki patikrinimo dienos kombinatoriai jau suskubė 26 tonas "realizuoti." Taigi, kai buvęs grobstomas "socialistinis turtas," tais faktais turėjo susidomėti atitinkamos įstaigos.

Pusmečiui nuo tų grobstymų praėjus, neseniai "Tiesa" informavo, kad Liaudies ūkio taryba buvo pareiškiusi papeikimus, o vienas asmuo. Kauno mėsos kombinato vyr. buhalteris, buvęs atleistas iš pareigų. Buvę padaryti ir kiti "svarbūs nutarimai."

Tačiau... patys didieji kaltininkai, dokumentų klastotojai patys pasitraukė iš pareigų. Kai kurie nusikaltėliai, kaip šaldytuvuose dirbęs meistras L. Zavrinkas pastaruoju metu jau komanduoja darbininkams. Atsirado ir daugiau netvarkos reiškiinių: per pusmetį atšaldymo—sušaldymo kameroje nebuvo inventorizuojamos materialinės vertybės, nesutvarkyti pirminiai dokumentai, užpajamuojama ne visa iš skerdyklos gaunama mėsos produkcija ir kt.

Partinis laikraštis susirūpinęs nerupestingumu ir ta pačia proga kelia kai kuriuos grobstymo faktus. Pvz. eks-peditorius J. Juvermanas su-laikytas, išvežant be dokumentų 100 kg. mėsos subproduktų, V. Dilevski — vežant bekoną, A. Kozuk — su 100 kg. avienos. Buvo sulaukyti 72 kombinato darbuotojai, iš kurių buvo atimta beveik pusė tonos pavogtų mėsos produktų.

Pusei metų praslinkus tar-dymo organai dar beveik nieko nepadarę, kad kaltininkai, net ir nesiginą darę įvairias

machinacijas, būtų nubausti. Dabar kaltė verčiama ne tik tardymo organams, bet ir milicijos valdybai bei kitoms į-chaicijoms. Aiškiai pakilęs ru-pestis perdaug įsiveisusiais sukčiavimo reikalais. Vieni kaltina kitus ir mažiausiai kaltinama tikrovė. Juo labiau nelečiama pati santvarka, o juk ji, ne kas kitas, yra pati didžioji visokių sukčiavimų bei machinacijų skatintoja ar įkvėpėja. (E)

AUKOS VLIKO DARBAMS REMTI

Dr. Leonas Kriaučiūnas, iš Palos Park, Ill., Vliko seime New Yorke per prof. B. Vitkų įteikė Tautos Fondui 100 dol. auką.

Per įgal. B. Vitkų Chicagoj: 20 dol. prof. dr. J. Meškauskas. Po 10 dol.: dr. J. Bakšys, E. ir V. Endrijonai, K. Micevičius, E. Paliokienė, Iz. Sinkievičiūtė, M. Sirutytė, dr. J. Starkus, S. ir K. Valiunai, K. Dabulevičius, A. Kareika, J. Mažeika, J. Rapšys, dr. J. Reinsys, M. Reklaitis, A. Repšys, P. Sonda, L. Stasiuniene, A. Tumosa, kun. Ig. Urbonas.

Per įgal. B. Zukauską Chi-cagojė:
Po 10 dol.: J. Rastenis, A. Zukauskas, J. Janušaitis, K. Povilaitis, Prekyba, Parama. P. Gruodis, Vyt. Dudėnas ir K. Dedelė — 5 dol.

Per įgal. C. Surdoką Balti-morėje:

Po 10 dol. dr. S. Ankudas, K. Kudla, A. Lažaitis ir C. Surdokas.

Papild. per įgal. T. Stiklo-riene Philadelphia:

Po 10 dol.: A. Savickas ir J. Ardyas.

Iš Kanados T. Fondo atstō-vybės per V. Vaidotą—232.88 dol.

Betarpiai L. I. Tautos Fon-dui prisūtintė:

25 dol. Liudas Vilimas. Po 10 dol.: gener. konsulas P. Daužvardis, dr. V. Sruogienė, dr. C. K. Bobelis, prof. O. E. Stanaitis, prof. Marijošius, V. Liobis, A. Novickis ir SLA 38 kuopa. Po 5 dol.: sesuo Palmira, Putnam ir T. Tallat-Kelpša.

Iš prof. J. Vėbros ir Br. Bieliuko Vliko seimo metu New Yorke gauta 100 dol., kaip Rezistencinės Santarvės metinis įnašas Fondui.

Visiems nuosirdžiai dėkoja L. I. Tautos Fondo valdyba

KAI NELEIDŽIAMA PASI- REIKŠTI SPECIALISTAM

Okup. Lietuvoje dažnai gi-riamasi geriausiais specialistais, bet ne rečiau nusiskundžiama jų netinkamu panaudojimu. Specialistai siunčiami į kaimą, jie ten neranda reikiamų są-lygų, vyksta kitur. Pagal "Tiesą", agronomo ar zootech-niko likimas priklausys nuo to, kaip jam padedama žengti pirmuosius žingsnius.

Nesą tvarkoje, kai vos iš specialioo ūkio mokyklos iš-leistas specialistas sodinamas į ūkio agronomo, zootechniko kedę, nors jis kolchozo far-mos ar brigados net iš arti nėra matęs. Pateiktas toks pavyzdys:

Zarasų rajone yra Anta-liptėš žemės ūkio techniku-mas. Kasmet jis išleidžia burį specialistų. Kiek jų pasilieka rajone? Pernai ši technikumą baigė 27 jaunuoliai ir mergi-nos, o rajono ūkiuose pasi-liko tik... trys. Tad, zarasiškio V. Turausko nuomone, ir ne-sistebi, kad į ūkius dažnai at-eina atsitiktiniai žmonės, spe-cialistų kadrai nepastovūs, konkrečiai dirbančius agronom-us bei zootechnikus galima suskaičiuoti pirštais. (E)

MIRĖ DIPL. CHEMIKAS K. A. KARUŽA

Lapk. 22 d. Muencheno li-goninėje po ilgos, sunkios ligos mirė dipl. chemikas Kostas Andrius Karuža. Jis buvo gimęs 1905 m. gruodžio 1 dieną Kronstadte Rusijoje ir Pran-cuzijoje baigė chemijos moks-lus. Neprikli. Lietuvoje dirbo Pavėnčių cukraus fabrike. Iš-eivijoje nuo 1946 m. visą lai-ką gyveno Muenchene. Tar-navo UNRRA istaigose.

Velionis paliko našlę, 17 m. sunų ir du brolius — Lietu-voje ir JAV. Lapkr. 24 d. gausiai Muencheno lietuviams dalyvaujant, K. A. Karuža palaidotas Westfriedhof kapi-nėse. (E)

REIKALAUKTI APLIKACIJŲ

SLA 126 New Yorko kuopos nariams yra išsiuntinėtose aplikacijos naujiems nariams įrašyti. Praėjusiam susirin-kime buvo nutarta įsipareigo-ti kiekvienam nariui įrašyti iki metų pabaigos bent vieną savo pažįstamą į kuopą. Ti-kimasi, kad daugelis narių pasistengs įvykdyti susirinki-mo nutarimą ir prisidės prie vajuos talkos.

Jei kas pageidautų gauti daugiau aplikacijų, prašomi rašyti kuopai šiuo adresu: A. Sodaitis, 307 W. 30th Street, New York, N. Y. 10001.

VILNIAUS SUKČIAI

Vilniaus spauda prieš kelis mėnesius buvo paskelbus apie sukčius, susisukusius lizdą Vilniaus vaisių - daržovių pre-kyboje. Tos prekybos veikla komiteto buvo apsvarstyta tik po kelių mėnesių Dėl to iš pareigų buvo atleisti Gerasi-mukas, Dvorkinas Iekovičius, Pantelejevas ir Galčianas.

SLA išmokamų apdraudų ir ligoje pašalpų savaitinė atskaita

Gruodžio 12, 1964

ISMOKAMOS APDRAUDOS

MARĖ JANCAITIENĖ, 2 kp., Forest City, Pa., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio mėn., 1901 m., mirė lapkričio 7, 1964 m. Velionės dukteriai, Liudvikai Jurkieniė, apdraudus išmokėta	\$300.00
PAULINA DIKŠIENĖ, 36 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 3, 1926 m., mirė lapkričio 15, 1964 m. Velionės sunui, Edward K. Diksas, apdraudus išmokėta	\$600.00
MARTYNAS STAŠISKIS, 123 kp., Montreal, Canada, gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 2, 1956 m., mirė spalio 14, 1964 m. Velionio žmonai, Antaninai Stašiskis, apdraudus išmokėta	\$500.00
LUKOŠIUS SILANSKAS, 138 kp., Perth Am-boy, N. J., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė spalio 4, 1913 m., mirė lapkričio 9, 1964 m. Velionio sunui, Vincui Šilanskiui, apdraudus išmokėta	\$600.00
JOHN PULUIKA, 212 kp., Kenosha, Wis., gi-męs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė gruodžio 7, 1919 m., mirė lapkričio 24, 1964 m. Velionio žmonai, Mary Puluiča, apdraudus išmokėta	\$300.00
EDWARD F. RAGGART, 216 kp., Erie, Pa., Pa., gimęs Erie, Pa. Prie SLA prisirašė sausio 9, 1954 m., mirė lapkričio 16, 1964 m. Velionio žmonai, Anne E. Taggart, apdraudus išmokėta	\$1,000.00
VINCAS ZEIKUS, 322 kp., Chicago, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė balandžio 8, 1960 m., mirė lapkričio 19, 1964 m. Velionio žmonai, Berna-deta Zeikus, apdraudus išmokėta	\$1,000.00

Viso \$4,300.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$148,957.50

ISMOKAMOS TAUPOMOS APDRAUDOS

R. Gailunas, 142 kp., New Haven, Conn. \$250.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$11,750.00

ISMOKAMOS LIGOJE PASALPOS

S. Kieplinski, 75 kp., Los Angeles, Calif., sirgo 3 sav. 6 d.	\$123.84
C. Sasnauskas, 194 kp., Roxbury, Mass., sirgo 1 sav. 6 d.	7.50
J. Lucas, 211 kp., Mahanoy City, Pa., sirgo 7 sav. 1 d.	39.25
B. Mitchell, 231 kp., Albany, N. Y., sirgo 5 sav. 4 d.	39.75
S. Kojelis, 236 kp., Toronto, Canada, sirgo 3 sav. 3 d.	42.00
V. Zeikus, 322 kp., Chicago, Ill., sirgo 3 sav. 6 d.	275.00
J. Baublys, 352 kp., Detroit, Mich., sirgo 3 sav. 1 d.	38.00

Viso \$583.34
Nuo šių metų pradžios bendrai viso \$20,296.89

B. PIVARONAS, SLA Sekretorė

Binghamton, N. Y.

SLA 50 kp. nariams

SLA 50 kuopos metinis su-sirinkimas šaukiamas naujoje vietoje — S. Norbonto name, Glenwood ir Belknap kampas, užpakalinėje krautuvėje, ant-radienio vakare, sausio 5 d., 7 val.

Visi kuopos nariai nuosir-dziai prašomi susirinkime da-lyvauti. Bus renkama kuopos valdyba 1965 metams ir nusi-statyta, kur susirinkimus lai-kytime.

A. Charno,
Vice-pirmin.
P. B. Balchikonis,
sekretorius

So. Boston, Mass.

SLA 308 kp. nariams

Kuopos narių patogumui, gruodžio 19 d. rinksiu ap-draudus mokesčius So. Bosto-no Liet. Piliėčių klubo patal-pose nuo 7 iki 9 val. vakare. Nariai prašomi atsinešti apdraudus mokesčių knyge-lės.

P. Jančiauskas,
308 kp. fin. sekret.

Atsiūsta paminėti

Aleksandras Merkelis—AN-TANAS SMETONA, jo visuome-ninė, kultūrinė ir politinė veikla. Išleido Amerikos Lie-tuvių Tautinė Sąjunga, 1964 m., New York, Publ. 740. Kai-na nepažymėta. Spausdino Vil ties spaustuvė, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio, 44103.

Lietuvių Gydytojų Buletenis, spalio mėn., 1964 m. No. 4 (16). Publ. 36. Red. dr. S. Biožis. Prenumerata — \$4.00. Adr. Dr. A. Garunas, 2737 W. 71st St., Chicago, Ill.

KAS DOMISI geromis są-lygomis investuoti savo pi-nigus, kreipiasi į dipl. ekono-mistą, Juozą Audėną, 109 Warwick St., Brooklyn 7, N. Y. Tel. TA 7-9518.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
BIELIAUSKAS
FUNERAL HOME
AL. BALTRUNAS-BALTON
Reikalų vedėjas
660 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Notary Public

Tel. VI 7-4499
SHALINS
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven 21, N. Y.
Suteikiame garbingas laidotu-ves. Kopyčias suteikiame ne-mokamai visose miesto dalyse
**F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS**

NAUJIENOS

Pirmas ir geriausias lietuvių dienraštis Amerikoj

NAUJIENOS turą savo korespondentus kiekvienoje dalyse Amerikos lietuvių klonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.
NAUJIENOS spausdina vėliausias, tiksliausias ir domiausias žinias iš lietuvių ir kitų tautų gyvenimo.
NAUJIENOS spausdina svarbiausius lietuvių gyvenimo reikalus liečiančius straipsnius ir "Kritikos bei polemikos" skyriuje leidžia visiem pareikšti savo nuomonę.
NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: JAV ir Kanadoj \$12.00 metams, \$7.00 — pusei metų. Kitose valstybėse — \$16.00 metams, \$8.00 — pusei metų, Chicagoj — \$15.00 metams, \$8.00 — pusei metų.
NAUJIENAS gausite, jei paslūsite čekį arba money order tokiu adresu:
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Illinois

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LAIKRASTIS

Isteigtas 1915 m.

6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio

Gausiai iliustruotas laikraštis, išeinąs 3 kartus į savaitę, — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais. Prenumeratos kaina metams — \$11.00, pusei metų — \$6.00. Bandymui — 2 savaites siunčiame nemokamai.

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

JAU GALIMA GAUTI 1965 m. KELEIVIO KALENDORIŲ

Jį redagavo STASYS MICHELSONAS

Kaip visuomet kalendriuje yra svarbų ir plonių skaitymų, informacijų, eilų ir t.t.

KALENDORIAUS KAINA 95 CENTAI

Pirmai kalendoriaus pritruko, todėl patariama nesivėlimti jį užsisakyti.

Užsakymus su pinigais siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

636 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. 02127